

Klimat- och näringslivsdepartementet

Rätt frågor på regeringens bord – en ändamålsenlig regeringsprövning på miljöområdet, del 1 och 3 (SOU 2024:11)

LRF tackar för möjligheten att svara på ovan rubricerad remiss och vill härmed anföra följande.

Utredningen har bland annat haft att följa riktmärket att regeringen endast ska pröva ärenden som kräver ett ställningstagande från regeringen som politiskt organ. Regeringens roll som överinstans där det behövs en politisk styrning av praxis varierar i grad och givetvis över tid. Vad gäller till exempel naturreservat sker den politiska styrningen i viss mån genom beslutat budget och vad gäller vattenskyddsområden är den politiska viljan, om något, mer relevant på kommunal nivå än på nationell nivå.

LRF ser att utredningen tagit till sig LRF:s synpunkter och tillstyrker förslagen om att mark- och miljödomstolar prövar beslut som rör bildande, ändring eller upphävande av nationalparker, naturreservat, kulturresevat, naturminnen, miljöskyddsområden eller vattenskyddsområden. LRF gör samma bedömning som utredningen att antalet prövningar av beslut om vattenskyddsområden kommer att öka i mark- och miljödomstolarna, vilket vore en positiv utveckling. Få enskilda ser det som en utväg att få en mer korrekt bedömning av de lokala förutsättningarna för utformningen av ett vattenskyddsområde i en regeringsprövning. Processerna i mark- och miljödomstolarna står närmare den enskildes förutsättningar att föra sin talan.

Vad gäller prövningen av beslut om bildande, ändring eller upphävande av strandskyddsområden är LRF inte lika säker på huruvida praxis ska styras politiskt eller ej. Strandskyddet är mycket omdiskuterat och flera offentliga utredningar har hanterat frågan. Därtill är inte strandskyddet enbart ett områdesskydd för att skydda biologisk mångfald utan även för att säkerställa allmänhetens tillgång till stranden. I vilken utsträckning allmänheten ska ha tillgång till stranden i förhållande till den enskildes rätt att förfoga över och nyttja sin egendom är en politisk fråga. Äganderätten är så stark som politiken för tillfället anser den vara. Å andra sidan är det mycket viktigt för den enskilde att han eller hon kan förutse vilket utrymme han eller hon har att nyttja sin egendom. Det talar på sätt och vis emot att låta beslut om strandskyddet styras av den politiska viljan.

Med ovan sagda vill inte LRF motsätta sig förslaget att även beslut om bildande, ändring eller upphävande av strandskyddsområden ska överprövas i mark- och miljödomstol. Förhoppningsvis ger de pågående lagstiftningsprocesserna kring strandskyddet att den politiska viljan blir tillräckligt tydligt uttryckt och lämnar ett visst dynamiskt utrymme från fall till fall.

Sammanfattningsvis anser LRF att det avgörande för att den enskilde markägaren ska kunna ta tillvara sin rätt i beslut som rör områdesskydd är prövningsinstansens möjligheter att sätta sig in i de förutsättningar som råder på platsen och därmed göra korrekta avvägningar mellan ingreppet och kostnaden för den enskilde och nyttan för det allmänna.

Stockholm 2024-06-20

Oskar Magnusson
Enhetschef
Näringspolitisk Analys

Helena Andreason
Jurist
Näringspolitisk Analys